

اولین همایش ملی بهینه سازی و بهره وری مصرف انرژی در صنایع غذایی و کشاورزی

۲۹-۳۰ اردیبهشت ۱۴۰۵

بهینه سازی سیستم های برودتی با تبدیل کمپرسورهای آمونیاکی دو مرحله ای به تک مرحله ای با تکنولوژی بومی

سید حسام حمیدی^۱، مهدی علی پور^۲، محمد رضا بهروزنیا^۳، آرمان محمودیان دهکردی^۴، احسان یزدان پناه^۵

۱- کارشناس مسئول فنی و کنترل کیفیت شرکت شیر پاستوریزه پگاه فارس - کارشناس رسمی اداره کل استاندارد استان فارس

۲- مدیر عامل و عضو هیات مدیره شرکت شیر پاستوریزه پگاه فارس

۳- معاون فنی شرکت شیر پاستوریزه پگاه فارس

۴- مدیر تحقیق و توسعه شرکت شیر پاستوریزه پگاه فارس

۵- مدیر تاسیسات شرکت شیر پاستوریزه پگاه فارس

ایمیل نویسنده مسئول: hessaamhamidi@gmail.com

چکیده

در این پژوهش، فرآیند تبدیل کمپرسورهای آمونیاکی دو مرحله ای به کمپرسورهای تک مرحله ای در یکی از سردخانه های زیر صفر شرکت پگاه فارس بررسی شده است. این تبدیل با هدف افزایش بهره وری، کاهش هزینه های عملیاتی، کاهش مصرف انرژی، رفع محدودیت تأمین تجهیزات، و استفاده بهینه از تکنولوژی بومی صورت گرفته است. در این پروژه، با طراحی مجدد قطعات داخلی، بازنگری در مدار تبرید، اصلاح سیستم های کنترلی و برقی، و آزمون های مرحله ای، یک سیستم سرمایه گذاری انعطاف پذیر و کارآمد ایجاد گردید که قابلیت عملکرد در دو بازه دمایی زیر صفر و بالای صفر را داراست.

کلید واژه ها: کمپرسور آمونیاکی، تکنولوژی بومی، تبرید صنعتی، سردخانه، زیر صفر، سیستم دو مرحله ای، سیستم تک مرحله ای

EFAB015831220

شماره مقاله

نوآوری ها و بهینه سازی های انجام شده :

- توسعه سیستم های دو مرحله ای برای افزایش کارایی و کاهش مصرف انرژی.
- استفاده از مواد جدید به منظور کاهش لرزش و استهلاک کمپرسور در دماهای پایین.
- طراحی های مدرن و بهبود طراحی ها برای کاهش هزینه ها و افزایش کارایی.
- کاهش پیچیدگی سیستم که با حذف مراحل متعدد فشرده سازی، سیستم ساده تر و نگهداری آن آسان تر خواهد شد.
- افزایش بهره وری از طریق بهبود عملکرد کمپرسور در هر دو حالت زیر صفر و بالای صفر.
- انعطاف پذیری بیشتر به واسطه امکان استفاده از کمپرسور در شرایط مختلف دمایی.

بهره وری عملیاتی:

- کاهش زمان توقف: وجود کمپرسورهای رزرو و برنامه های نگهداری منظم می تواند زمان توقف ناشی از خرابی ها را کاهش دهد و بهبود بهره وری عملیاتی را به همراه داشته باشد.
- افزایش قابلیت اطمینان: به روزرسانی و بهینه سازی کمپرسورها منجر به افزایش قابلیت اطمینان سیستم های سرمایه گذاری می شود.
- کارایی بالا و مصرف انرژی کمتر: شرکت های صنایع غذایی و لبنیات معمولاً از کارایی بالای کمپرسورهای آمونیاکی و مصرف انرژی کمتر نسبت به سایر مبردها راضی هستند.
- اقدام تجاری سازی: تأکید بر کارایی بالای کمپرسورهای آمونیاکی و مصرف بهینه انرژی در کمپین های بازاریابی.
- پایداری محیطی: آمونیاک با محیط زیست سازگار است و اثرات منفی کمتری نسبت به مبردهای دیگر دارد.
- اقدام تجاری سازی: بهره برداری از مزیت های محیط زیستی کمپرسورها در تبلیغات و برندسازی.

صرفه جویی های مالی:

به جز بحث هزینه های حذف شده ناشی از خرید تجهیزات جدید برای یک سردخانه زیر صفر به طور کلی استفاده از کمپرسورهای آمونیاکی با کارایی بالا می تواند منجر به کاهش مصرف انرژی شود. این کاهش مصرف انرژی به صرفه جویی در هزینه ها و بهبود بهره وری انرژی منجر می شود. با اجرای برنامه های نگهداری منظم و استفاده از مواد و قطعات با کیفیت، می توان هزینه های نگهداری و تعمیرات را کاهش داد. ضمناً به دلیل فراوانی و هزینه کم آمونیاک، هزینه های عملیاتی کاهش می یابد. با توجه به برآورد های انجام شده و پیش فاکتور رسمی صادر شده از شرکت تامین کننده قطعات مربوط به سردخانه زیر صفر، این عملیات موجب حذف هزینه ای معادل ۱۱۱۰۰۰ یورو در سال ۱۴۰۳ گردید که در شکل های شماره ۵ و ۶ مشخص می باشد. لازم به ذکر است هزینه صرفه جویی مصرف انرژی به صورت سالانه معادل ۱۵۱۲۰۰۰ کیلووات ساعت می باشد که در محاسبات کل انرژی مصرفی شرکت پگاه فارس عدد قابل توجهی می باشد. مصرف میانگین سالیانه این شرکت معادل حدود ۱۳ میلیون کیلووات ساعت است و با توجه به اعداد ذکر شده، انجام این پروژه منجر به کاهش سالانه بیش از ۱۰ درصد مصرف انرژی برق میگردد.

نتیجه گیری:

تبدیل کمپرسورهای دو مرحله ای آمونیاکی به تک مرحله ای با قابلیت عملکرد دوگانه دمایی، راهکاری عملیاتی و اقتصادی برای ارتقای سیستم های تبرید صنعتی در کشور است. این اقدام نه تنها موجب کاهش هزینه ها و افزایش انعطاف پذیری تولید میشود، بلکه سطح دانش فنی داخلی و خودتکایی در نگهداری تجهیزات را نیز به شکل قابل توجهی ارتقا میدهد.

در صنایع غذایی و لبنی، کنترل دما از عوامل کلیدی حفظ کیفیت محصول نهایی است. سیستم های سرمایه گذاری صنعتی به ویژه کمپرسورهای آمونیاکی به دلیل راندمان بالا و دوست دار محیط زیست بودن، کاربرد فراوانی دارند. با توجه به چالش های موجود در تأمین کمپرسورهای زیر صفر و هزینه های بالای سرمایه گذاری، تبدیل کمپرسورهای دو مرحله ای به تک مرحله ای با حفظ عملکرد در دو بازه دمایی، به عنوان یک راهکار عملیاتی در دستور کار قرار گرفت. کمپرسور یک دستگاه مکانیکی است که گازها را فشرده می کند و فشار آنها را افزایش می دهد. از کمپرسورها در صنایع مختلف برای کاربردهای متنوعی مانند تهویه مطبوع، تبرید، تولید برق، صنایع نفت و گاز، و غیره استفاده می شود. کمپرسورها در سیستم های تبرید و تهویه مطبوع برای انتقال مبرد به کار می روند. کمپرسورهای آمونیاکی از اصلی ترین تجهیزات در سیستم های تبرید صنعتی هستند که از گاز آمونیاک به عنوان مبرد استفاده می کنند. این کمپرسورها به دلیل کارایی بالا و سازگاری با محیط زیست، در صنایع مختلفی مانند صنایع غذایی، داروسازی و شیمیایی استفاده می شوند.

مراحل تبدیل کمپرسورهای آمونیاکی دو مرحله ای به تک مرحله ای

۱. تجزیه و تحلیل و بررسی وضعیت موجود: ارزیابی دقیق سیستم دو مرحله ای موجود و سیستم تک مرحله ای مورد نیاز شامل بررسی اجزای داخلی کمپرسورهای تک مرحله ای و دو مرحله ای، سیستم های روان کاری و خنک سازی؛ لوله کشی و سیستم های تحت فشار، جنس های به کار رفته جهت فنرها و رینگ های دهش و مکش در هر دو نوع کمپرسور و ...
۲. تعیین نیازهای خاص شامل قطعات مورد نیاز و آنالیز جنس و طراحی آنها جهت ساخت؛ تغییرات مورد نیاز جهت تغییر بلبرینگ ها به رولبرینگ ها و تغییر انواع بوش های گزن پین و فنرها و رینگ های دهش و مکش با قابلیت کارکرد در دو فشار و دمای متفاوت بالای صفر و زیر صفر و تغییرات مورد نیاز دیگر؛ تغییر لوله کشی ها و تنظیم مجدد سنسورها الکترونیکی برای تبدیل سیستم به تک مرحله ای که بتواند در هر دو حالت زیر صفر و بالای صفر کار کند.
۳. طراحی و مهندسی مجدد سیلندرهای کمپرسور که برای کار به عنوان یک واحد یکپارچه نیاز به این تغییرات در اجزای داخلی مانند گزن پین، بوش شاتون و فنرهای سوپاپ دهش است. همچنین طراحی و مهندسی مجدد تابلو برق ها؛ سنسور ها و ...
۴. پس از طراحی و مهندسی مجدد ملزومات مورد نیاز جهت؛ توسط دستگاه های تراش و CNC با جنس مورد نظر ساخته و تست میشود.
۵. بازطراحی و نصب لوله های جدید برای مکش و دهش که بتوانند فشارهای مختلف را در یک مرحله فشرده سازی مدیریت کرده و همچنین قابلیت تغییر فشار کاری بالای صفر و یا زیر صفر را برای کمپرسور ها تأمین کند.
۶. طراحی و نصب تبادل کننده های حرارتی برای کاهش دمای گاز فشرده شده سیکل زیر صفر بوسیله آمونیاک مایع بالای صفری و جلوگیری از افزایش فشار دیس شارژ سیستم زیر صفر
۷. تنظیم مجدد و بهینه سازی سیستم های خنک کننده موجود برای کار در حالت تک مرحله ای و توانایی کار کردن در هر دو سیستم بالای صفر و زیر صفر
۸. برنامه ریزی و تنظیم مجدد کنترل های مکانیکی و الکتریکی برای تضمین عملکرد صحیح کمپرسور در حالت تک مرحله ای.
۹. استفاده از سیستم های کنترل پیشرفته برای تنظیم دقیق فشار و دمای کارکرد کمپرسور و تنظیمات پیش فرض جهت زمان کارکرد با سیستم زیر صفر و بالای صفر
۱۰. اجرای تست های اولیه برای اطمینان از عملکرد صحیح سیستم پس از تبدیل.
۱۱. راه اندازی کمپرسور در حالت های مختلف زیر صفر و بالای صفر برای ارزیابی عملکرد و کارایی.
۱۲. شناسایی و رفع مشکلات احتمالی و انجام بهینه سازی های لازم و افزایش ظرفیت ذخیره سازی.

منابع و مآخذ

1. Andy Pearson, (2008), "Refrigeration with ammonia, International Journal of Refrigeration", Volume 31, Issue 4, Pages 545-551,
2. Anon. (2007) "Ammonia as a Refrigerant"
3. Anon., (2005). "Innovation in Small Capacity Ammonia Refrigeration Plants", EU Contract No ENK6-CT-2002-30020,
4. Li Kun, (2022), "Energy Saving and Safety Technology of Ammonia Refrigeration System"

۱.۶. آرشیو فنی، شرکت شیر پاستوریزه پگاه فارس - واحد مهندسی تاسیسات

۱.۷. آرشیو برق و کنترل، شرکت شیر پاستوریزه پگاه فارس - واحد برق و کنترل

۱.۸. آرشیو گزارش فنی و کارکرد تجهیزات، شرکت شیر پاستوریزه پگاه فارس - واحد نت

مقدمه

متن اصلی

نتیجه گیری

منابع